

Olsztyn, 11 września 2025 r.

SO-III.431.11.2025

Pan

Piotr Jakubowski

Burmistrz Miasta Mikołajki

Stosownie do art. 47 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz.U. z 2020 r. poz. 224), zwanej dalej: „ustawą o kontroli w administracji rządowej”, przekazuję Panu treść wystąpienia pokontrolnego.

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Kontrolę problemową przeprowadzono w Urzędzie Miasta i Gminy Mikołajki (NIP 8451004889, REGON 000527894) z siedzibą pod adresem: ul. Kolejowa 7, 11-730 Mikołajki, w którym mieści się Urząd Stanu Cywilnego w Mikołajkach.

W okresie objętym kontrolą oraz w czasie prowadzenia kontroli funkcję Burmistrza Miasta Mikołajki – kierownika jednostki kontrolowanej pełnił Pan Piotr Jakubowski (na stanowisku od 1 marca 2001 r. do chwili obecnej).

Kontrolę przeprowadził zespół kontrolny Wydziału Spraw Obywatelskich i Cudzoziemców Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie w składzie:

- 1) Magdalena Michalczevska – starszy inspektor wojewódzki, przewodnicząca zespołu kontrolnego, posługująca się legitymacją służbową nr 3/2023 wydaną przez Dyrektora Generalnego Urzędu, na podstawie pisemnego upoważnienia do kontroli z 16 lipca 2025 r. nr WK-I.0030.634.2025 wydanego przez I Wicewojewodę Warmińsko-Mazurskiego;
- 2) Beata Mamińska-Pietrzak – kierownik Oddziału Spraw Obywatelskich, członek zespołu kontrolnego, posługująca się legitymacją służbową nr 4/2023 wydaną przez Dyrektora Generalnego Urzędu, na podstawie pisemnego upoważnienia do kontroli z 16 lipca 2025 r. nr WK-I.0030.635.2025 wydanego przez I Wicewojewodę Warmińsko-Mazurskiego.

Kontrolę rozpoczęto 11 sierpnia 2025 r., a zakończono 25 sierpnia 2025 r.

Kontrola została odnotowana w książce kontroli jednostki kontrolowanej pod nr 5/2025.

Zakres kontroli: realizacja przez Gminę Mikołajki w okresie od 1 czerwca 2024 r. do 30

czerwca 2025 r. zadań zleconych z zakresu administracji rządowej w obszarze rejestracji stanu cywilnego oraz zmiany imion i nazwisk.

Kontrolę przeprowadzono na podstawie art. 2 pkt 1 i art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz.U. z 2020 r. poz. 224) oraz art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz.U. z 2025 r. poz. 428) w związku z art. 6 ust. 1 i art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 28 listopada 2014 r. Prawo o aktach stanu cywilnego (Dz.U. z 2025 r. poz. 594) oraz art. 14 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 17 października 2008 r. o zmianie imienia i nazwiska (Dz.U. z 2021 r. poz. 1988).

Na podstawie ustaleń kontroli działalność kontrolowanej jednostki ocenia się **pozytywnie**.

1. Organizacja Urzędu Stanu Cywilnego w Mikołajkach.

Bezpośredni nadzór nad Urzędem Stanu Cywilnego w Mikołajkach (dalej USC) pełni Burmistrz Miasta Mikołajki. W USC zatrudnione są 2 osoby:

- Pani Maria Iwona Chojnacka zatrudniona na stanowisku kierownika USC w wymiarze pełnego etatu (od 01.10.2023 r., wcześniej na stanowisku Zastępcy Kierownika USC),
- Pani Monika Anna Golda-Kępa zatrudniona na stanowisku Zastępcy Kierownika USC w wymiarze 1/10 etatu (od 20.06.2024 r.).

Wymienione osoby posiadają odpowiednie wykształcenie i staż pracy w administracji publicznej określone w art. 8 ust. 1 pkt 3 i 4 ustawy z dnia 28 listopada 2014 r. Prawo o aktach stanu cywilnego (dalej jako p.a.s.c.) niezbędne do zatrudnienia na stanowiskach kierowniczych w USC.

Ponadto Burmistrz Miasta Mikołajki upoważnił na podstawie art. 10 ust. 2 p.a.s.c. pracownika urzędu - Panią Agnieszkę Stefańską do wydawania odpisów aktów stanu cywilnego i zaświadczeń o zamieszczonych lub niezamieszczonych w rejestrze stanu cywilnego danych.

USC mieści się na parterze budynku Urzędu Miasta i Gminy Mikołajki. Do jego dyspozycji przeznaczono dwa pomieszczenia: pokój pracy Kierownika USC, w którym przyjmowani są interesanci, oraz salę ślubów. Warunki lokalowe uważa się za wystarczające i umożliwiające zawarcie związku małżeńskiego w formie uroczystej.

Księgi stanu cywilnego oraz akta zbiorowe rejestracji stanu cywilnego są przechowywane w pokoju pracy Kierownika USC. Ustalono, że pomimo zalecenia wydanego w tym zakresie po ostatniej kontroli problemowej w 2014 r., nie zostało wydzielone odrębne pomieszczenie na potrzeby archiwum USC, co skutkuje utrzymaniem stanu uchybienia. Burmistrz Miasta Mikołajki wyjaśnił, że „brak odrębnego pomieszczenia na archiwum USC wynika z ograniczonych pomieszczeń lokalowych, którymi dysponuje urząd. Pomieszczenie pracy kierownika USC, będące jednocześnie pomieszczeniem archiwum USC, jest starannie zabezpieczone w czasie obsługi interesantów jak i po godzinach pracy”.

Księgi stanu cywilnego oraz akta zbiorowe rejestracji stanu cywilnego przechowywane są w drewnianych szafach zamykanych na klucz. Stan techniczny ksiąg jest dobry. Segregatory z aktami zbiorowymi nie są przepełnione.

Dokumenty w aktach zbiorowych prowadzonych do aktów stanu cywilnego, które nie były gromadzone jako dokumenty elektroniczne zostały oznaczone numerem i datą sporządzenia aktu, zgodnie z § 43 ust. 1 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z 9 lutego 2015 r. w sprawie sposobu prowadzenia rejestru stanu cywilnego oraz akt zbiorowych rejestracji stanu cywilnego (Dz. U. z 2016 r., poz. 1351).

W pokoju pracy Kierownika USC znajdują się urządzenia kontrolujące temperaturę i wilgotność powietrza oraz gaśnica. W szafie pancerniej przechowywane są blankiety dokumentów wydawanych na podstawie art. 44 ust. 1 oraz art. 83 ust. 1 p.a.s.c. Dostęp do pomieszczenia jest rejestrowany.

2. Sporządzanie aktów stanu cywilnego

W okresie objętym kontrolą w USC Mikołajki sporządzono 119 aktów stanu cywilnego, w tym 98 aktów w trybie zwykłym (41 aktów małżeństwa i 57 aktów zgonu) oraz 21 aktów w trybie szczególnym (15 aktów urodzenia, i po 3 akty małżeństwa i zgonu).

Urodzenia

Badaniem objęto sześć aktów urodzenia o numerach 2810023/00/AU/2024/123032, 2810023/00/AU/2024/221350, 2810023/00/AU/2025/750361, 2810023/00/AU/2024/667974, 2810023/00/AU/2024/371278 i 2810023/00/AU/2024/428852. Ustalono, że wszystkie akty zostały sporządzone prawidłowo, w trybie transkrypcji zagranicznego dokumentu do rejestru stanu cywilnego, na pisemny wniosek rodziców osób małoletnich, których dotyczyły zdarzenia podlegające transkrypcji oraz samych zainteresowanych. Do wniosków załączono oryginały dokumentów

stanowiących podstawę transkrypcji (w pięciu przypadkach do zagranicznego dokumentu dołączono jego tłumaczenie na język polski dokonane przez tłumacza przysięgłego, a w jednym przypadku transkrybowany dokument został wystawiony w Holandii na druku wielojęzycznym). Kierownik USC zamieścił w aktach adnotację o trybie ich sporządzenia, a wnioskodawcom wydał za pokwitowaniem odpisy zupełne aktów.

Małżeństwa

Badaniem objęto 12 wybranych aktów małżeństwa¹. W sześciu zbadanych przypadkach małżeństwo zostało zawarte w formie cywilnej przed Kierownikiem USC w Mikołajkach. Akty małżeństwa sporządzono prawidłowo, na podstawie protokołu przyjęcia oświadczeń o wstąpieniu w związek małżeński w sposób określony w art. 1 § 1 ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (dalej jako k.r.o.). W dwóch przypadkach na wniosek osób zamierzających zawrzeć małżeństwo ślub cywilny został udzielony poza lokalem USC. W tych przypadkach prawidłowo pobrano opłatę dodatkową w wysokości 1000 zł.

W czterech zbadanych przypadkach, małżeństwo zostało zawarte w sposób określony w art. 1 § 2 i 3 k.r.o. (forma wyznaniowa). Ustalono, że zgodnie z p.a.s.c. podstawą sporządzenia aktów były zaświadczenia stwierdzające brak okoliczności wyłączających zawarcie małżeństwa oraz zaświadczenia stwierdzające, że oświadczenia o wstąpieniu w związek małżeński zostały złożone w obecności duchownego. Dokumenty zostały dostarczone przez duchownego do USC w terminie określonym w art. 8 § 3 k.r.o. Na zaświadczeniach widnieje data wpływu dokumentu do urzędu. Po sporządzeniu aktów małżeństwa, zmiany stanu cywilnego zostały prawidłowo zarejestrowane w rejestrze PESEL.

Związki małżeńskie zawarte z cudzoziemcami – akty sporządzone zostały prawidłowo. Obywatele państw obcych zgodnie z art. 79 ust. 1 ustawy Prawo o aktach stanu cywilnego złożyli zapewnienia o braku przeszkód do zawarcia związku małżeńskiego oraz przedłożyli zaświadczenia o zdolności prawnej do zawarcia związku małżeńskiego wydane zgodnie z ich prawem ojczystym lub zwolnienie sądu z przedłożenia takiego dokumentu, a także odpisy aktów stanu cywilnego. Przedłożone zaświadczenia miały prawidłową treść i uwzględniały wszystkie okoliczności przewidziane w p.a.s.c.

Po sporządzeniu aktów małżeństwa, zmiany stanu cywilnego zostały prawidłowo zarejestrowane w rejestrze PESEL. Po sporządzeniu aktu małżeństwa zgodnie art. 47 ust. 1

¹ Nr 2810023/00/AM/2024/506257, 2810023/00/AM/2024/986655, 2810023/00/AM/2024/011416, 2810023/00/AM/2024/353985, 2810023/00/AM/2024/529935, 2810023/00/AM/2025/096466, 2810023/00/AM/2025/863881, 2810023/00/AM/2025/745470, 2810023/00/AM/2025/857766, 2810023/00/AM/2024/150014 i 2810023/00/AM/2025/037454.

p.a.s.c. wydawano z urzędu odpis skrócony aktu za pokwitowaniem odbioru.

W 2 zbadanych sprawach rejestracja zdarzenia nastąpiła w sposób szczególny, tj. transkrypcji aktu małżeństwa do polskiego rejestru stanu cywilnego na podstawie art. 104 p.a.s.c.

Do wniosków załączono oryginały dokumentów stanowiących podstawę transkrypcji (w jednym przypadku do zagranicznego dokumentu dołączono jego tłumaczenie na język polski dokonane przez tłumacza przysięgłego, a w drugim przypadku transkrybowany dokument został wystawiony na druku wielojęzycznym). W aktach, w „Adnotacjach” prawidłowo naniesiona była informacja o podstawie wpisania aktu. Akty zostały uzupełnione, dzięki czemu posiadają pełną moc dowodową.

Zgony

Badaniu kontrolnemu poddano 14 wybranych aktów zgonu². Wszystkie zbadane akty, sporządzone w trybie zwykłym rejestracji, zostały sporządzone prawidłowo, w terminie określonym w art. 92 ust. 1 p.a.s.c., na podstawie karty zgonu i protokołu zgłoszenia zgonu. Zgłoszenia zgonu dokonały osoby uprawnione do pochówku na podstawie art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 31 stycznia 1959 r. o cmentarzach i chowaniu zmarłych. Po sporządzeniu aktów zgonu dane zostały prawidłowo zarejestrowane w rejestrze PESEL.

Równocześnie ustalono, że transkrypcja aktów zgonów do rejestru stanu cywilnego, na podstawie art. 104 Prawa o aktach stanu cywilnego dokonywana była bez zastrzeżeń (sprawdzono na podstawie 2 z 3 aktów sporządzonych w powyżej opisanym sposobie). Oryginalne akty zagraniczne, które były podstawą wpisania do rejestru stanu cywilnego oraz ich tłumaczenie na język polski bądź odpis na druku wielojęzycznym, włączane były do akt zbiorowych. W aktach, w „Adnotacjach” prawidłowo wpisywana była informacja o podstawie wpisania aktu lub rejestracji zdarzenia. Akty zostały uzupełnione, dzięki czemu posiadają pełną moc dowodową.

3. Zmiany w aktach stanu cywilnego

W okresie objętym kontrolą dokonano 50 czynności materialno-technicznych skutkujących zmianami w aktach stanu cywilnego. Badaniem objęto 16 wybranych spraw, w tym: 4 sprostowania aktu (art. 35 p.a.s.c.), 9 uzupełnień aktu (art. 37 p.a.s.c.), 2 unieważnienia aktu (art. 127a p.a.s.c.) oraz 1 unieważnienie wzmianki (art. 41 p.a.s.c.). Z badanej próby

² Nr 2810023/00/AZ/2024/291525, 2810023/00/AZ/2024/591011, 2810023/00/AZ/2024/790031, 2810023/00/AZ/2024/992499, 2810023/00/AZ/2024/655328, 2810023/00/AZ/2024/300296, 2810023/00/AZ/2024/944660, 2810023/00/AZ/2025/001923, 2810023/00/AZ/2025/273800, 2810023/00/AZ/2025/896057, 2810023/00/AZ/2025/013888, 2810023/00/AZ/2025/164283, 2810023/00/AZ/2025/349563 i 2810023/00/AZ/2025/657112.

wynika, iż zmiany w aktach stanu cywilnego zostały dokonane prawidłowo i we wszystkich sprawach do aktów dołączono stosowne wzmianki dodatkowe. Podstawę sprostowania lub uzupełnienia aktów stanowiły inne wcześniejsze polskie akty stanu cywilnego. Kierownik Urzędu Stanu Cywilnego w Mikołajkach przed dokonaniem czynności informował osobę, której akt dotyczy o zamiarze jego sprostowania, uzupełnienia lub unieważnienia.

Stwierdzono również, że przy unieważnieniu aktów przez kierownika USC na podstawie art. 127a p.a.s.c. sporządzane są do akt sprawy notatki, ze wskazaniem, czy z unieważnionego aktu był wydany odpis.

Weryfikacji poddano również sposób przyjęcia oświadczenia o uznaniu ojcostwa (zbadano 5 spraw). Czynności dokonane przed Kierownikiem USC w tych sprawach przeprowadzone zostały zgodnie z przepisami p.a.s.c. i k.r.o. Protokoły z oświadczeniami rodziców zostały przesłane do urzędów stanu cywilnego miejsca urodzenia dziecka. We wszystkich sprawach na pisemny wniosek rodziców dziecka wydano zaświadczenie potwierdzające uznanie ojcostwa, zgodnie z art. 63 ust. 10 p.a.s.c.

Badaniem objęto także 4 przypadki dołączenia z urzędu do aktu małżeństwa wzmianki dodatkowej o rozwiązaniu małżeństwa przez sąd polski i 1 przypadek dołączenia do aktu stanu cywilnego wzmianki dodatkowej na podstawie orzeczenia organu zagranicznego. W tym zakresie nie stwierdzono błędów.

Zbadano także 4 oświadczenia przyjęte na podstawie art. 59 k.r.o., od małżonka rozwiedzionego, o powrocie do nazwiska noszonego przed zawarciem małżeństwa. Oświadczenia zostały przyjęte prawidłowo, przed upływem trzech miesięcy od uprawomocnienia się wyroku rozwodowego. Z czynności sporządzono protokół zawierający wymagane elementy, który został podpisany przez rozwiedzionego małżonka i Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego w Mikołajkach.

Kontroli poddano również 4 przypadki dołączenia z urzędu do aktu stanu cywilnego wzmianki dodatkowej na podstawie orzeczenia sądu polskiego i 1 przypadek dołączenia wzmianki na podstawie orzeczenia sądu państwa obcego. W tym zakresie nie stwierdzono błędów.

4. Wydawanie dokumentów z rejestru stanu cywilnego oraz innych zaświadczeń określonych w p.a.s.c.

Sprawdzono 28 z 508 spraw wydania odpisu aktu stanu cywilnego na wniosek (5,51% ogółu spraw). Kontroli poddano sprawy zarejestrowane w teczce USC.5362 z 2024 r. o numerach:

174, 178, 182, 186, 190, 194, 198, 205, 254, 258, 260, 264, 268, 272; z 2025 r. o numerach: 236, 240, 244, 248, 252, 256, 260, 264, 268, 270, 274, 278, 280 i 282. We wszystkich sprawach wnioski złożyły osoby fizyczne uprawnione do otrzymania odpisu aktu. W 9 sprawach wydanie odpisu nastąpiło za pobraniem opłaty skarbowej, a w 19 nieodpłatnie.

Badaniu poddano także 4 sprawy wydania zaświadczenia o stanie cywilnym (USC.5364.3.5.2024, USC.5364.3.1.2025, USC.5364.3.2.2025 i USC.5364.3.3.2025). W tym zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości lub uchybień.

5. Przenoszenie aktów z ksiąg stanu cywilnego do rejestru stanu cywilnego

W okresie objętym kontrolą do rejestru stanu cywilnego przeniesiono 349 aktów stanu cywilnego, z czego kontroli poddano 16 wybranych przypadków.

Ustalono, że akty zostały przeniesione prawidłowo, tj. do rejestru stanu cywilnego została przeniesiona cała treść aktu wraz ze wzmiankami dodatkowymi oraz przypiskami.

W dotychczasowych aktach, zgodnie z art. 124 ust. 3 p.a.s.c., naniesiono wzmiankę o ich przeniesieniu do rejestru stanu cywilnego ze wskazaniem numeru aktu BUSC i datą jego przeniesienia.

6. Prowadzenie postępowań administracyjnych w sprawie zmiany imienia i nazwiska

W okresie objętym kontrolą kierownik USC w Mikołajkach wydał 5 decyzji w sprawach zmiany imion i nazwisk (wszystkie zgodne z żądaniem wnioskodawcy). Kontroli poddano wszystkie sprawy. W trzech przypadkach postępowania dotyczyły zmiany nazwiska, a w pozostałych dwóch, zmiany imienia i nazwiska.

W analizowanych sprawach postępowania zostały przeprowadzone prawidłowo, a zebrany materiał dowodowy uznano za wyczerpujący. Wnioski o zmianę imienia lub nazwiska były kompletne i zawierały uzasadnienie.

Organ zawiadomił wnioskodawców na piśmie o wszczęciu postępowania administracyjnego w sprawie zmiany imienia lub nazwiska, a następnie o zakończeniu gromadzenia materiału dowodowego i możliwości wypowiedzenia się w sprawie przed wydaniem decyzji. Wydane decyzje zawierały elementy obligatoryjne wymienione w art. 107 § 1 k.p.a., z wyjątkiem uzasadnienia faktycznego i prawnego, od którego odstąpiono na podstawie art. 107 § 4 k.p.a. Organ prawidłowo pouczył strony o ostateczności decyzji i prawie wniesienia skargi do sądu administracyjnego.

Z ustaleń kontroli wynika, że zmiany danych wynikające z decyzji zostały prawidłowo

Strona 7 z 8

zarejestrowane w PESEL. Decyzje zostały przesłane do kierownika USC, którzy sporządził akt urodzenia bądź małżeństwa za pośrednictwem systemu teleinformatycznego.

Do ustaleń kontroli, przedstawionych kierownikowi jednostki kontrolowanej w projekcie wystąpienia pokontrolnego, nie wniesiono zastrzeżeń.

Mając na uwadze powyższe ustalenia i oceny wnoszę o wydzielenie, w miarę możliwości lokalowych urzędu, odrębnego pomieszczenia na potrzeby archiwum USC.

Proszę Pana Burmistrza o poinformowanie mnie, w terminie 21 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia, o sposobie wykonania zalecenia, a także o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia działań.

Jednocześnie informuję, że stosownie do art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

**WOJEWODA
WARMIŃSKO-MAZURSKI**

Radosław Król
/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/